

Yksityisteiden neuvonta ja opastushanke, loppuraportti

Tieisännöitsijöiden jatkokoulutus peruskorjaushanke –ja siltaosaamisessa

1. Hankkeen taustaa

Monella yksityistiellä on perusparannustarvetta joko tien rungossa tai tien sillassa. Tiekontia vaivaavan akuutin osaajapulan helpottamiseksi järjestettiin täydennyskoulutusta tieisännöitsijäpalveluja tarjoaville yrittäjille parantamishankkeiden läpivientiin tiekunnissa.

2. Tavoitteet

- Tarjota tieisännöitsijöille käytännönläheistä opetusta perusparannushankkeita ja siltaosaamista koskevissa asioissa.
- Jatkokurssin käyneillä on kyky johtaa perusparannusprojektia suunnittelusta aina toteutukseen asti.
- Jatkokurssin käyneet tuntevat yleisimmin käytetyt yksityisteiden siltarakenteet ja osaavat arvioida sillan kuntoa sekä tuntevat yritykset/yrittäjät, joilla on osaaminen ja pätevyyden siltasuunnitelmien laatimiseen

3. Hankkeen toteutus

- Koulutushankkeen toteutti Suomen Tieyhdistys ry
- Traficom myönsi hankkeelle rahoitusta tiekontien neuvonta- ja opastushankkeille tarkoiteuista avustusvaroista
- Koulutus toteutettiin hybridikoulutuksena syksyllä 2022. Koulutus sisälsi neljä päivää verkkoluentoja ja neljä päivää lähiopetusta.
- Verkkoluentojen pääaiheet olivat
 - Käsitteet ja määritelmät
 - Tarveselvitys
 - Perusparannushankkeen rahoitus, Valtion avustus ja Kemera-rahoitus sekä kunnan avustukset perusparannushankkeisiin
 - Tierakenteen suunnittelu
 - Kuivatuksen parantaminen
 - Viranomaisluvut
 - Perusparantamissuunnitelman sisältö
 - Hankkeen toteuttaminen ja kilpailutus/urakointi
- Lähijaksot toteutettiin loka- ja marraskuussa Tampereella. Lähijaksolla keskityttiin perusparannussuunnitelman asiakirjoihin ja kilpailuttamiseen, Kemera-rahoitteisen tien suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä yksityisteiden silta-asioihin. Silta-asioihin paneuduttiin myös maastokohteilla.

- Siltakoulutus piti sisällään seuraavat pääasiat
 - Siltojen termit
 - Yleisimmin käytetyt siltaratkaisut yksityisteillä
 - Viranomaisluvut siltahankkeissa
 - Tyyppisillat
 - Kuntotarkastuksen tekeminen
 - Siltahankkeen rahoitus
 - Siltahankkeen läpivienti tiekunnassa
- Koulutukseen sisältyi myös itseopiskelua sekä välitehtäviä. Oppikirjana oli Suomen Tieyhdistyksen julkaisu Yksityistien parantaminen, Metsätehon julkaisu Metsätieohjeisto sekä Väyläviraston, Traficomien, Metsäkeskuksen ja ELY-keskuksen ohjeet. Välitehtävät liittyivät yksityistien parantamisen tarveselvitykseen, suunnitelma-asiakirjojen laadintaan, massalaskentaan, kustannusarvion laadintaan, rahoitushakemuksen tekemiseen sekä urakkatarjouspyynnön tekemiseen
- Koulutukseen sisältyi myös loppukoe.

4. Tulokset

- Koulutuksen kokonaiskesto 110 h 4,0 opintopistettä
 - etäluennot 24-25.10. ja 1-2.11. 22 h
 - lähipäivät 21-22.11. ja 15-16.12., 32 h
 - välitehtävät, 36 h
 - muu etäopiskelu, 20 h
 - koulutuksen valittiin 16 opiskelijaa eri puolilta Suomea. Koulutuksen suoritti hyväksytysti 15 opiskelijaa.

5. Johtopäätökset

- Kaikilla osallistujilla oli ennen koulutuksen alkamista kokemusta yksityisteiden tienpidosta. Osalla oli myös kokemusta tien perusparannushankkeiden suunnittelusta ja toteuttamisesta. Perusparannushankkeen läpivienti tiekunnassa vaatii huomattavasti enemmän osaamista ja tietämystä kuin tien kunnossapitotöiden teettäminen. Koulutuksen jälkeen osallistujat pystyvät joko itsenäisesti tai koulutuksen myötä syntyneen verkoston avulla laatimaan yksityistielle tieosakkaiden liikennetarvetta vastaavan perusparannussuunnitelman, hakemaan hankkeelle rahoitusta, kilpailuttamaan hankkeen ja hoitamaan urakoinnin voimassa olevia lakeja, asetuksia sekä ohjeistuksia noudattaen.
- Osaajien lisääntyminen helpottaa tiekuntien ryhtymistä parantamishankkeisiin, joten yksityisteille tarkoitettuja avustusvaroja käytetään entistä enemmän ja hankkeet toteutetaan kustannustehokkaasti.
- Osaajia ei kuitenkaan ole vielä riittävästi, koska parantamishankkeiden määrä tulee merkittävästi nousemaan parantuneiden avustusehtojen seurauksena.

- Yksityisteiden parantamishankkeisiin liittyvää koulutusta ovat järjestäneet lähinnä vain alalla toimivat yritykset omalle henkilöstölleen, joten lisäkoulutukselle on edelleen tarvetta.

6. Talous

Kurssi järjestettiin talousarvio alittaen.